

ที่ อส ๐๐๐๗(ปผ)/ว ๑๕๔

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง แนวทางการพิจารณาข้อแตกต่างของการล่อซื้อกับการล่อให้กระทำความผิด

เรียน รองอัยการสูงสุด ผู้ตรวจการอัยการ คณะที่ปรึกษาอัยการสูงสุด อธิบดีอัยการ อธิบดีอัยการภาค อัยการพิเศษฝ่าย เลขาธิการอัยการสูงสุด อัยการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการและโครงการในพระราชดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา และผู้อำนวยการสำนักงาน

ด้วยปรากฏว่าการจับผู้กระทำความผิดโดยการล่อซื้อเป็นวิธีการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดที่เจ้าพนักงานได้นำมาใช้ในการปราบปรามการกระทำความผิดหลายประเภท โดยเฉพาะในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ในการจับกุมบางกรณีปรากฏว่าการกระทำของเจ้าพนักงานไม่ใช้การแสวงหาพยานหลักฐานโดยการล่อซื้อ แต่เป็นการล่อให้บุคคลที่ไม่มีเจตนาที่จะกระทำความผิดมาแต่แรกลงมือกระทำความผิดตามที่ถูกล่อ อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ในการพิจารณาสำคดีของพนักงานอัยการจึงต้องใช้ความระมัดระวังพิจารณาว่าการกระทำของเจ้าพนักงานเป็นการล่อซื้อหรือล่อให้กระทำความผิด

เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดได้ตรวจสอบพบว่าคำพิพากษาศาลฎีกาในเรื่องดังกล่าวที่พนักงานอัยการอาจนำมาใช้ประกอบการพิจารณาสำนวนคดีที่มีการจับโดยการล่อซื้อหรือล่อให้กระทำความผิด ได้ดังนี้

๑. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๖๐๐/๒๕๕๔ วินิจฉัยว่า ร. ผู้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายว่าจ้างจำเลยให้บันทึกเพลงของผู้เสียหายลงแผ่นซีดีและวีซีดีคาราโอเกะ อันเป็นการก่อให้เกิดจำเลยทำซ้ำซึ่งงานดนตรีกรรม สิ่งบันทึกเสียง และสอดทิศน์วัสดุอันมีลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายซึ่งเป็นความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง จำเลยมิได้กระทำความผิดโดยทำซ้ำงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายตามที่โจทก์ฟ้องอยู่ก่อนแล้วและนำแผ่นซีดีและวีซีดีคาราโอเกะที่ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายนั้นออกขายแก่ ร. ผู้ล่อซื้อ อันจะถือเป็นการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยได้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๓๑ (๑) เมื่อ ร. ผู้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายเป็นผู้ก่อให้เกิดจำเลยกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย

ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๙ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๗ (๑) และ ๒๘ (๑) เพื่อให้เจ้าพนักงานจับจำเลยมาดำเนินคดี ผู้เสียหายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่มีอำนาจร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดดังกล่าวได้ แผ่นซีดีและวีซีดีคาราโอเกะที่ ร. ว่าจำจำเลยให้ทำขึ้นและวีดีโอที่บันทึกภาพเหตุการณ์บันทึกเพลงลงแผ่นซีดีของจำเลยที่ ร. แอบถ่ายไว้ เป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบและเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ ต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยตามที่โจทก์ฟ้อง

๒. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๙/๒๕๕๒ การที่เจ้าพนักงานตำรวจใช้สายลับนำเงินไปล่อซื้อยาเสพติดให้โทษจากจำเลย มิเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย มิได้ผิดศีลธรรมและทำนองคลองธรรม มิได้เป็นการใส่ร้ายป้ายสีหรือยัดเยียดความผิดให้จำเลย หากจำเลยมิได้มียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เมื่อสายลับไปซื้อยาเสพติดให้โทษจากจำเลย จำเลยย่อมไม่มียาเสพติดให้โทษจำหน่ายให้กับสายลับ ความผิดย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้ การกระทำของเจ้าพนักงานดังกล่าวจึงเป็นเพียงวิธีการพิสูจน์ความผิดของจำเลย ไม่เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานโดยมิชอบ ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน รับฟังลงโทษจำเลยได้ ไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖

๓. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๐๑/๒๕๔๓ วินิจฉัยว่า การที่บริษัทไมโครซอฟท์จ้างนักสืบเอกชนไปล่อซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยทำที่ไปติดต่อซื้อคอมพิวเตอร์จากจำเลยโดยมีข้อตกลงว่าจำเลยต้องแถมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของผู้เสียหายแก่สายลับด้วย หลังจากจำเลยประกอบคอมพิวเตอร์เสร็จแล้วมีการทำซ้ำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของผู้เสียหายลงในฮาร์ดดิสก์ในเครื่องคอมพิวเตอร์และส่งมอบให้กับสายลับ ศาลเห็นว่าการกระทำของจำเลยเกิดขึ้นเนื่องจากการล่อซื้อของสายลับ มิใช่ทำขึ้นโดยผู้กระทำมีเจตนากระทำผิดอยู่แล้วก่อนการล่อซื้อเท่ากับโจทก์เป็นผู้ก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิด โจทก์ย่อมไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยจึงไม่มีอำนาจฟ้องคดี

๔. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๒/๒๕๔๕ จำเลยมีพฤติการณ์กระทำละเมิดลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ของโจทก์อยู่ก่อนแล้ว โจทก์ส่งสายลับไปล่อซื้อและจับกุมจำเลยมาดำเนินคดี มิใช่เป็นการก่อให้เกิดจำเลยกระทำความผิด แต่เป็นการดำเนินการเพื่อจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิด เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยมีอำนาจร้องทุกข์มีอำนาจฟ้อง และศาลมีอำนาจรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดจากการล่อซื้อโดยชอบได้

๕. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๗๗/๒๕๔๙ การที่ผู้เสียหายใช้ให้ อ. สั่งให้จำเลยซื้อแผ่นซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ของกลางจากตลาดนัดให้ เพื่อที่จะได้หลักฐานในการกระทำความผิดโดยไม่ปรากฏว่าจำเลยมีพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นเพื่อการค้าด้วยความสมัครใจของตนเองมาก่อน และพร้อม

ที่จะจัดหาแผ่นซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าวทันที การที่ผู้เสียหายดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานด้วยตนเอง แล้วแจ้งความร้องทุกข์เพื่อนำเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยจึงเป็นกรณีที่ผู้เสียหายได้จงใจหรือก่อให้เกิดจำเลยกระทำความผิด ไม่ถือว่าเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งพนักงานอัยการทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาสั่งคดีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายมนัส สุขสวัสดิ์)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายประเมินผล

โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๑๔๖๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๔๘๙